

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље непосредно Администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручнице г. Вељку Рамадановићу, к. ц. агенту у Котор.
Дописи се шаљу Уредништву.
Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, из виших слова сразмјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим наприједименоване цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Д-р Иво Јовићевић

НАРОДУ ЦРНОГОРСКОМЕ

Јављам Мојему драгоме народу, да данас полазим у Петроград.

Пошто се изван отаџбине налази Мој драги син Престолонаследник Краљевић Данило, наређујем да Ме, на основу члана 16. Земаљског Устава, по прописима истог, у вршењу Краљевске Власти, заступа Мој Министарски Савјет.

И у овој прилици препоручујем заштити Свемогућега Мој мили народ и драгу Отаџбину.

Цетиње, 17. јануара 1912. г.

НИКОЛА с. р.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Пошто ће Наш Министар Иностранних Дјела, Душан Греговић, одсуствовати неко вријеме од дужности, то на основу чл. 7. закона о Краљевској Влади рјешавамо: Да до његова повратка врши дужност Министра Иностранних Дјела, Предсједник Нашег Министарског Савјета, Др. Лазо Томановић.

Предсједник Нашег Министарског Савјета нек изврши овај указ.
Цетиње, 17. јануара 1912. г.

НИКОЛА с. р.
Предсједник Министарског Савјета,
Д-р Л. Томановић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо: за управника болнице „Данило I“ на Цетињу, Др. Станка Матановића, досадашњег управника исте болнице, са годишњом платом од пет хиљада (5000) перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.
Цетиње, 1. јануара 1912. г.

НИКОЛА с. р.
Министар Унутрашњих Дјела
М. Ђукановић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, а на основу чл. 30. Правилника Државне Хипотекарне Банке постављамо за чланове Управног банчног одбора:

сердара Рада Пламенца, државног савјетника у пензији,
бриг. Митра Мартиновића, шефа Војне Куће Њ. В. Краља Господара,
Живка Драговића, државног савјетника,
Душана Вукотића, в. д. предсједника Главне Државне Контроле,
Уроша Марића, кр. дворског апотекара и
Коста Лучића.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.
Цетиње, 12. јануара 1912.

НИКОЛА с. р.
Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, а на основу чл. 46. Правилника Државне Хипотекарне Банке, постављамо за чланове Надзорног банчног одбора:

Љуба Бакића, члана Великог Суда,
Риста Поповића, члана Великог Суда у пензији,
Вука Вукетића,
Пера С. Мартиновића, заст. шк. надзорника, и
Ника Виторовића.

Наш Министар Финансија у Грађевина нека изврши овај указ.
Цетиње, 12. јануара 1912.

НИКОЛА с. р.
Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за вршиоца дужности директора Државне Хипотекарне Банке с годишњом платом од 3000 (три хиљаде) перпера Димитрију Војводића, досадашњег вршиоца дужности шефа Државног Главног Рачуноводства.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.
Цетиње, 12. јануара 1912. г.

НИКОЛА с. р.
Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо: за шефа Државног Главног Рачуноводства с годишњом платом од 3000 (три хиљаде) перпера Перка Вукотића, досадашњег шефа Пореско-Царинске Управе, по потреби службе.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.
Цетиње, 12. јануара 1912. год.

НИКОЛА с. р.
Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног а на основу чл. 145. Закона о устројству војске производимо:

у чин артиљеријског командира артиљеријског капетана Петра Мартиновића.
Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 12. јануара 1912.

НИКОЛА с. р.
Министар Војни,
Бригадир, сердар Ј. Вукотић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за контрактуралног љекара васојевићске области, са сједиштем на Андријевици, д-р. Евгенија Хајдукијевића, досадашњег контрактуралног секундарног љекара при болници „Данило I“ на Цетињу, са годишњом платом од перпера три хиљаде и шест стотина (3600) по по треби службе.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 11. јануара 1912. г.
НИКОЛА с. р.
Министар Унутрашњих Дјела,
М. Ђукановић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо у Одјељењу Народне Привреде:

за шумара Љубомира Пламенца, апсолвента више шумарске школе, са годишњом платом од хиљаду шест стотина и осамдесет перпера (1680).

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 13. јануара 1912. год.
НИКОЛА с. р.
Министар Унутрашњих Дјела,
М. Ђукановић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо: за помоћника управника Дома умоболних на Данилову граду, оф. Бећира

Бошковића са годишњом платом од седам стотина и двадесет (720) перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 13. јануара 1912. г.

НИКОЛА с. р.
Министар Унутрашњих Дјела,
М. Ђукановић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног ријешили смо и рјешавамо:

да се пјешадијски потпоручик Благота Пајовић по својој молби ослободи сталне службе у војсци, с губитком права на примање плате и остајући с истим чином под обавезом према чл. 9. Закона о устројству војске.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 12. јануара 1912. год.
НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Бригадир, сердар Ј. Вукотић с. р.

На основу члана 2. Закона о државном зајму од 8. децембра 1911. године Министар Финансија и Грађевина прописује следећи

ПРАВИЛНИК

Државне Хипотекарне Банке КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ.

1. Циљ и капитал Банке.

Члан 1.

У циљу потпомагања земљорадничког и грађевинског кредита, као и кредитирања општина и других самоуправнијех тијела ради извршења јавних радова, установљава се Државна Хипотекарна Банка.

Члан 2.

Хипотекарна Банка је државна установа, која стоји под надзором Министарства Финансија. За све обавезе Државне Хипотекарне Банке јемчи Црногорска Држава.

Члан 3.

Државном Хипотекарном Банком управља Управни Одбор, који се поставља по одредбама овог правилника, а Банку пуноважно потписује директор или његов заступник и један члан Управног Одбора.

Члан 4.

Државној Хипотекарној Банци сједиште је на Цетињу, али она може по узаканој потреби оснивати своје филијале и по унутрашњости Црне Горе.

Члан 5.

Као основни капитал Државне Хипотекарне Банке, држава уноси:

- а) 2½ милиона перпера на основу чл. 2. Закона о државном зајму од 8. децембра 1911. год.;
- б) цијелу суму, која се буде добила од продаје државних добара на основу ријешења Народне Скупштине од 18. децембра 1909. год.;
- в) све фондове којима држава рукује.

II. Дјелокруг Банке.

Члан 6.

Државна Хипотекарна Банка овлашћује се, да може радити ове послове:

- 1) да рукује свима државним и јавним фондовима, (као чиновничким, свештеничким, стражарским и т. д.);
- 2) да рукује депозитним и пупилним новцем и разним кауцијама, који су јој предати на руковање али најмање за годину дана;
- 3) да прима приватне капитале у готовом новцу као улог на штедњу;
- 4) да даје хипотекарне зајмове на подлогу непокретних добара у Црној Гори;
- 5) да на подлогу прихода и приреза надлежном влашћу одобрених, даје зајмове општинама и другим самоуправним тијелима;
- 6) да може издавати заложнице на основу издатих хипотекарних зајмова и обавезнице на основу издатих зајмова општинама и другим самоуправним тијелима на подлогу приреза и прихода. Но, за ове послове потребно је у сваком случају одобрење Министра Финансија;
- 7) да есконтује своје извучене заложнице и обавезнице, као и њихове купоне, којима је рок исплате најдаље до пола године;
- 8) да есконтује мјенице новчаних завода у Црној Гори са роком не дужијим од три мјесеца.

III. Давање зајмова на непокретна добра.

Члан 7.

Државна Хипотекарна Банка даје зајмове на следећа непокретна добра:

- 1) на слободна земљишта за подизање зграда, и то само у варошима и варошицама, до једне трећине процијењене вриједности;
 - 2) на земљишта са зградама од тврдог материјала, која постоје у рејону вароши или варошица, а налазе се на утврђеним регулационим линијама, до половине процијењене вриједности;
 - 3) на земљишта пољопривредна (њиве, ливаде, воћњаке, забране, бостане и томе слично), рачунајући само вриједност чисте земље — до једне трећине процијењене вриједности.
- Процену имања, на која се дају зајмови, вршиће Банка преко заклетих процијенивачких одбора, а у смислу одредаба, које ће Управни Одбор прописати нарочитим упутством.

Члан 8.

Државна Хипотекарна Банка не смије давати зајмове:

- 1) на зграде саграђене од слабог и мјешовитог материјала;
- 2) на зграде које не дају приход по својој употреби, или немају сталног прихода, као: болнице, позоришта, зборишта, школе, изложбене зграде и томе слично;
- 3) на руднике и мајдане ма које врсте, као и на зграде које служе рударским предузећима;
- 4) на земљишта на острвима као и поред језера, ријека, рјечица и потока, које су изложене поплавама, квару, роњењу и пренацању на друго мјесто;
- 5) на друмске и сеоске механе.

Члан 9.

Зграде, на које се дају зајмови, морају бити осигуране противу пожара код којег од друштва за осигурање, које је стекло право да може вршити послове у земљи на основу закона о осигуравајућим друштвима.

Висину осигурања цијени Управни Одбор Банке. Сва права по полици преносе се на Банку и полица остаје код исте за све вријеме трајања зајма. Банка ће привремено плаћати премије осигурања, задужити дужника и наплатити их првом приликом при полагању анuitета. За заложене зграде, које би пожар уништио, Банка ће од дотичног друштва за осигурање наплатити припадајућу накнаду и издаће је дужнику или одједном, кад дужник доведе заложено имање у првобитно стање, или у ратама према напредовану зидања, ако Управни Одбор не би друкчије ријешио.

Дужницима, који у року од двије године, од дана којег је Банка примила накнаду за осигурање, не би поставили заложено имање у првобитно стање, Банка ће одбити зајам и задржати примљену накнаду у отплату њеног потраживања, а за остатак тражиће наплату од

дужника. Ако би примљена накнада била већа од банчиног потраживања, послаће се вишак преко надлежног Обласног Суда.

Банка још има право, да до наплате накнаде од друштва тражи допуно обезбјеђење, или наплату свога потраживања и из другог имања дужниковог.

Члан 10.

Државна Хипотекарна Банка даје зајмове на непокретна имања само са интбулацијом (хипотеком) на прво мјесто и интересом 7% годишње. Но, Управни Одбор може интересну стопу повећавати или спуштати према потреби по одобрењу Министарског Савета, што ће важити само за нове зајмове и што мора бити објављено у званичном листу најмање мјесец дана раније.

Члан 11.

Рок зајму не може бити дужи од 30 (тридесет) година.

Краћи може бити.

У одређеном року мора се исплатити цио зајам са интересом и припадајућим трошковима. Плаћање се врши полугодишње унапријед до цијеле исплате, и то увијек са једном истом сумом (ануитетом) у коју улази интерес и отплата, а која одговара року и интересу.

Члан 12.

Зајам не може бити мањи од перп. 300.— Зајмови се рјешавају по реду пријаве, о чему води бригу директор и за што је одговоран. Но међу зајмовима, пријављених у једном мјесецу, на првом мјесту рјешаваће се зајмови земљорадницима, који не прелазе преко перпера 2.000.—

Ако зајмотражилац одустане од одобреног зајма, или његовом кривицом не буде се одобрени зајам остварио из ма каквог разлога у року од два мјесеца, дужан је платити Банци интерес и све трошкове учињене око тога зајма.

Одобрене зајмове Банка исплаћује само готовим новцем.

При исплати зајма, дужнику Банка одбија шестомјесечни интерес унапријед, а на име трошкова банчаних наплаћује се од дужника годишње ¼% од позајмљене суме.

Члан 13.

Ко жели да добије зајам код Банке, мора се обратити истој молбом, уз коју мора приложити сва потребна документа и испунити све претходне услове, које ће Банка прописати у нарочитим упутствима.

Зајмотражилац не смије заложити законито рало земље, нити га пак Банка у залогу примити.

По жељи дужниковој, а по наплати одређене таксе, исти може добити препис свију докумената, а у случају, да се зајам не одобри, зајмотражиоцу се враћају сва документа.

Члан 14.

Дужник може платити зајам и прије уговореног рока, само о томе мора извјестити Банку писмено на шест мјесеци прије плаћања анuitета; ако то не учини, мора платити Банци интерес на дуг за један мјесец унапријед, од дана плаћања.

Члан 15.

Државна Хипотекарна Банка има право да откаже зајам и прије рока и да тражи у року од шест мјесеци цијелу наплату, ако би вриједност залого опала, а дужник не би могао дати Банци тражену допуну и друго довољно обезбјеђење.

Члан 16.

О свакој намјерованој промјени власништва, дужник је дужан да писмено извјести Банку, а она да од своје стране пренос одобри.

Управни Одбор може пренос одобрити и новог власника за дужника примити, а може и тражити, да се прије извјесног преноса цио дуг исплати.

Члан 17.

Ако би државна власт за наплату каквог другог потраживања, а не банчиног, имала да прода банчину залогу, дужна је да Банку извјести одмах о предузимању мјера за продају.

Члан 18.

Сви претходни трошкови око одобрења зајма, падају на терет зајмотражиоца, које исти по прописима полаже Банци при тражењу зајма. Ако се зајам не одобри, зајмотражиоцу враћа се само вишак од претходних трошкова.

IV. Давање зајмова општинама и другим самоуправним тијелима.

Члан 19.

Банка може давати зајмове на залогу непокретних имања, општинама и другим самоуправним тијелима, под истим условима као и приватним лицима.

Исто тако може им Банка давати зајмове на подлогу пореза или приреза или

других прихода. Но, у тим случајевима морају имати одобрење од надлежне власти, да их могу заложити ради задужења.

Ако дужници не би плаћали уредно свој дуг, који им није дат на хипотеку, Државна Хипотекарна Банка тражиће наплату дуга са свима учињеним трошковима надлежним путем.

Члан 20.

За давање зајмова општинама и другим самоуправним тијелима, на залогу приреза и других прихода, важе одредбе члана 11., 12., 14., 15. и 18. овог правилника.

Члан 21.

Зајмови општинама и другим самоуправним тијелима почеће се издавати, кад Управни Одбор нађе за потребно, што ће и објавити у службеном листу.

V. Издавање заложница и обавезница.

Члан 22.

У случају потребе за новцем, Државна Хипотекарна Банка има право издавати заложнице и обавезнице.

Кад и на који ће начин Банка почети издавати своје заложнице и обавезнице, ријешитиће Министар Финансија у споразуму са Управним Одбором.

VI. Руковање јавним фондовима.

Члан 23.

Сви државни фондови, пупилни и депозитни капитали, дају се на руковање Државној Хипотекарној Банци. Интересну стопу, која ће се на њих плаћати, одређује Управни Одбор у споразуму са Министром Финансија. Тако исто Управни Одбор у споразуму са Министром Финансија одлучиће, како ће се Банци предати фондовски, пупилни и депозитни капитали, који су до сад прикупљени или пласирани.

VII. Примање улога на штедњу.

Члан 24.

Државна Хипотекарна Банка може примати новац под интерес на уложне књижице, а најмање се може уложити 1.— перпер. Величина интереса на улоге на штедњу зависи од дужине рока за отказ, а одређује је Управни Одбор и обрачунава се полугодишње — 30. јуна и 31. децембра сваке године, а при исплати цијелог улога до дана исплате.

Неподигнути интерес капитализираће се 1. јануара и 1. јула сваке године.

Члан 25.

Уложне књижице могу да гласе на име или на доносиоца.

Члан 26.

Улагач може своје улоге изузимати по скали, коју одређује Управни Одбор.

Члан 27.

Капитал и интерес уложени по књижицама, исплаћује Банка доносиоцу књижице. Исто тако исплаћује Банка улог и свакоме оном, који донесе уложну књижицу, која гласи на име и сматра га за правог власника.

Од овог правила одступиће се само онда, кад је улагач с Банком друкчије уговорио, али тај уговор мора бити исписан у самој књижици и овјерен од стране Банке. Тако исто Банка неће издавати новац никоме, ако је улагач предузео мјере за амортизацију књижице, или ако је власт ставила забрану на примање по књижици, док се не донесе судска одлука.

Члан 28.

За амортизацију изгубљене књижице, као и за застарелост улога важе прописи законски, који о том постоје.

VIII. Наплата банчаних потраживања од неуредних дужника.

Члан 29.

Ако дужник не плати ма један интерес и отплату на уговорено вријеме, Банка има право, да судским путем тражи наплату цијелога дуга са свима трошковима, које Банка буде око тога имала.

За вршење наплате судским путем, Државна Хипотекарна Банка одступиће по правима и повластицама датим домаћим новчаним заводима, која права и повластице важе и за Државну Хипотекарну Банку.

IX. Управни Одбор.

Члан 30.

Управни Одбор састављају седам чланова, од којих се шест постављају указом Његовог Величанства Краља Господара на предлог Министра Финансија, а седми је члан директор Државне Хипотекарне Банке, који се такођер поставља указом Његовог Величанства Краља Господара.

Члан 31.

Управни Одбор бира из своје средине председника и потпредседника у почетку сваке године.

Члан 32.

Чланови Управног одбора осим директора постављају се на три године. Послије прве три године банчиног рада, одступиће сваке године по два члана на које падне коцка, а њихова мјеста попуниће се новим постављањем. Кад су на тај начин одступили сви првостављени чланови, онда ће одступити редом по два најстарија члана, т. ј. они који су одслужили по три године. Чланови који су одступили, могу бити поново постављени.

Члан 33.

За члана Управног Одбора може бити постављен само онај, који је црногорски држављанин и живи стално на Цетињу.

Члан 34.

Дужности Управног Одбора јесу:

- 1) да даје правац свему раду банчином у границама овог правилника;
- 2) да рјешава о давању зајмова, предвиђених овим правилником;
- 3) да одређује пуномоћнике, који ће у име банчино примати новац и свршавати послове, за које треба специјално овлашћује;
- 4) да израђује правилнике и пословнике о унутрашњем раду банчином и њених филијала и агенција;
- 5) чини предлоге Министру Финансија о постављању, отпуштању или пензионисању указног особља банчиног;
- 6) поставља и отпушта неуказно особље банчино и одређује им плате;
- 7) даје осуство указним банчаним чиновницима, о чему извјештава Министра Финансија; и
- 8) има право кажњавања указних и неуказних чиновника банчаних губитком плате до мјесеца дана. Његова рјешења о томе извршена су, а за веће казне чини предлоге Министру Финансија.

Члан 35.

Председник Управног Одбора руководи сједницама одборским. Његова је дужност, да о свима пословима банчаним реферире Министру Финансија.

Ако би председник Управног Одбора нашао, да је нека одлука Управног Одбора противна овом правилнику или другим законима и прописима, или штетна по интересе банчине, дужан је да извршење такве одлуке обустави и задржи док о томе не поднесе свој извјештај Министру Финансија и док од овога не дође рјешење по тој ствари.

Члан 36.

Управни Одбор састаје се у сједнице, кад год то банчини послови захтијевају, и то на позив председника, потпредседника, дежурног члана или већине чланова Управног Одбора.

Члан 37.

Управни Одбор може пуноважно рјешавати, ако је присутно сједници најмање пет чланова.

Одлуке се доносе већином гласова, а у случају равне подјеле гласова, предмет о коме се рјешава, одбија се.

Члан 38.

Чланови Управног Одбора дужни су, да наизмјенице дежурају у Банци по реду и начину, који буде утврдио Управни Одбор.

Члан 39.

Чланови Управног Одбора одговорни су Банци цијелим својим имањем солидарно за штету, која би настала од противзаконног или неправилног вршења њихове дужности, или отуда, што би прекорачили границе свога круга рада, којег им одређује овај правилник и тиме Банку оштетили.

Ова одговорност не пада на онога члана Управног Одбора, који је одмах против одлуке и наредбе одборове протествовао, или који није судјеловао у радњи, којом је штета Банци нанесена.

X. Службено особље.

Члан 40.

Државна Хипотекарна Банка за вршење својих послова има указних и неуказних чиновника и служитеља.

Члан 41.

Указни чиновници банчини постављају се указом Његова Величанства Краља Господара, а на предлог Министра Финансија.

Ниједан указни чиновник не може бити премјештен или на другу дужност упућен без пристанка Управног Одбора.

Члан 42.

За директора банчиног може бити постављен само онај, који је свршио факултет или вишу трговачку школу, и провео у

новчаним заводима, ради праксе, најмање двије године.

Ако је директор спријечен да врши дужност, његову дужност вршиће најстарији банчин чиновник.

Члан 43.

Служитеље банчине поставља, одређује им плате и отпушта директор Банке.

Члан 44.

Особљу банчином које путује или врши послове банчине ван свога сталног мјеста, одређује Управни Одбор путне и остале трошкове, ако нијесу државни чиновници, иначе важе прописи за државне чиновнике.

XI. Надзорни Одбор.

Члан 45.

Надзор у Државној Хипотекарној Банци врши Надзорни Одбор.

Члан 46.

Надзорни Одбор састоји се из пет чланова. Они се постављају указом Његовог Величанства Краља Господара, а морају бити црногорски држављани и живјети стално на Цетињу.

Надзорни одбор бира себи из своје средине предсједника на годину дана. Кад је предсједник спријечен да врши дужност, замјењује га најстарији члан по годинама.

Члан 47.

Чланови Надзорног Одбора постављају се на три године. Послије прве три године иступају двојица на које коцка падне, послје четврте године друга двојица, а послје пете године иступа и пети члан. Доцније одступиће свагда они чланови, који су по служби најстарији, т. ј. који су одслужили по три године.

На мјесто чланова који одступају, постављају се одмах други истим начином. Чланови који су одступили, могу бити поново постављени.

Члан 48.

Надзорни Одбор састаје се на позив предсједника. Његова је дужност:

1.) да свакога мјесеца, а и увијек, кад за потребно нађе, прегледа рад Управног Одбора и књиговодства банчиног;

2.) да, кад за потребно нађе, држи ревизије над банчиним благajницама и да се увјерава о стању гововине и осталих вриједности банчиних;

3.) да прегледа и овјерава годишњи биланс и рачун губитка и добитка.

О сваком извршеном прегледу Надзорни Одбор подноси свој извјештај Министру Финансија, а доставља га у препису и Управном Одбору.

Члан 49.

Надзорни Одбор може радити ако су присутни бар три члана.

Члан 50.

Чланови Надзорног Одбора имају на име награде за свако присуство при вршењу прегледа у Банци по перпера 6.— Ова им се награда исплаћује при крају сваке године.

XII. Буџет, биланс, распоред добити и резервни фонд.

Члан 51.

Буџет трошкова банчиних, који саставља Управни Одбор, сматра се као саставни дио општег Државног Буџета.

Члан 52.

Државна Хипотекарна Банка води своје књиге на основу двојног књиговодства.

Члан 53.

На крају сваке године 31. децембра, Банка је дужна да састави биланс cjелокупног стања заједно са рачуном губитка и добитка.

Тај биланс и рачун губитка и добитка утврђује Управни Одбор у својој сједници и предаје га на преглед Надзорном Одбору најдаље до 20. јануара идуће године.

Надзорни Одбор дужан је, да у року од десет дана, од кад је примио биланс, исти прегледа и ако га нађе да је исправан, потврђује га својим потписом и повраћа га Управном Одбору. Ако нађе, да је биланс и рачун губитка и добитка неисправан, учиниће своје примједбе Управном Одбору, по којима је овај дужан да поступи.

Члан 54.

Кад Надзорни Одбор врати Управном Одбору потврђени биланс и рачун губитка и добитка, Управни Одбор спроводи их Главној Државној Контроли на преглед.

Главна Државна Контрола дужна је, да прегледа биланс и рачун губитка и добитка најдаље за мјесец дана од дана кад јој је Управни Одбор рачуне предао.

Овај преглед вршиће Главна Државна Контрола преко својих изасланика у самој Банци, и ако се увјери, да је све тачно и исправно, овјерава биланс и рачун губитка и добитка, чиме се Управни Одбор сматра разријешен у своме раду за ту годину.

Члан 55.

Биланс и рачун губитка и добитка коначно утврђен од стране Главне Државне Контроле, шаље Банка у препису Министру Финансија заједно са својим извјештајем о свом cjелокупном раду за прошлу годину и објављује га у службеном листу.

Члан 56.

Од чисте добити банчине употребит ће се:

а) 4% на име награде (тантијеме) члановима Управног Одбора и директору Банке;

б) 2½% на име награде осталим указним и неуказним чиновницима;

в) од преостатка чисте добити исплатиће се ануитет cjелокупног државног зајма из 1911. године, а остатак уноси се у резервни фонд.

У резервни фонд уносиће се све докле, док овај не достигне суму од перпера 1.000.000.— (један милион), послје чега ће Управни Одбор у споразуму са Министром Финансија ријешити, хоће ли се и даље резервни фонд увећавати или не и шта ће бити са тијем дијелом чисте добити.

Тантијеме Управном Одбору дијеле се на чланове Управног Одбора по сразмјери њихове присутности на сједницама банчиним. Тантијеме чиновницима дијеле се по сразмјери њихове годишње плате.

Члан 57.

Резервни фонд банчин служи за покриће губитка, којег би Банка могла имати у своме раду.

Капитал резервног фонда пласираће се према рјешењу Управног Одбора. Приход од вриједности резервног фонда служи за појачавање самог тог фонда.

XIII. Опште одредбе.

Члан 58.

Изводи из књига банчиних, овјерени по члану 2. овог правилника, имају важност јавних исправа.

Члан 59.

Фалсификовање банчиних заложница и обавезница, купона или ма којих исправа банчиних, казниће се по одредбама Кривичног Законика.

Члан 60.

Банка је дужна, да у службеном листу предаје јавности своја полугодишња стања.

Члан 61.

Сви трошкови око извршења овог правилника исплатиће се из суме, која је по чл. 5. овог правилника одређена за оснивање Државне Хипотекарне Банке, а на терет рачуна оснивачких трошкова, који ће се поступно амортизирати према рјешењу Управног Одбора.

XIV. Закључна наређања.

Члан 62.

Државна Хипотекарна Банка исплаћиваће из капитала, који јој је према члану 5. овог правилника на расположење дат, првенствено зајмове земљорадницима, који су задужени, било код приватних лица, било код новчаних завода.

Члан 63.

Овај правилник ступа у живот од дана објаве у званичном листу, а почетак рада објавиће Управни Одбор, постављен по одредбама истог правилника.

Цетиње, 12. јануара 1912. год.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић. с. р.

РАСПИС

односно неурученијех писмоносних пошљака

У појединијех поштанскијех станицама налази се повећи број писмоносних пошљака (писама, дописнијех карата, штампанијех предмета, пословнијех папира и робнијех огледа) које се из ма каквог узрока нијесу могле уручити адресантима. Ти су узроци најчешће због тога, што пошљаоци на својој пошљици ставе погрешну или непотпуну адресу, а осим тога бива случајева и да адресант неће да прими пошљику, да је отпуговао, умро и т. д.

Такве пошљике враћају се пошти с које су биле отправљене.

Рок, послје којег се пошљике из иностранства враћају, одређен је законодав-

ством дотичне земље. Из унутрашњости, пак, враћају се пошто истече мјесец дана откад су дошле.

Кад се пошљике врате, поштанске станице старају се да их поврате пошљаоцима, ако се за њих може сазнати по спољашњости куверте (завоја), а за препоручене и по дневнику отправаљања.

Ако се пошљаоци не зна, пошљика стоји за једну годину изложена у станици, на мјесто гдје стоји натпис: „Неиспоручене пошљике — Rebuta“, како би пошљаоци могли своје пошљике узимати натраг.

Рок за чување рачуна се откад су пошљике натраг дошле, (распис п. т. број 4356 од 21. априла 1911. г.).

Кад истече рок од једне године пошљике се комисијски поништавају.

Ове одредбе саопштавају се и овим путем, како би се публика по њима могла управљати.

П. т. број 432. — Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела — 9. јануара 1912. г., на Цетињу.

— Обзиром да је наша телеграфска такса сразмјерно ниска, Краљ. Министарски Савјет, у својој сједници од 4 јануара ове године, ријешило је да се иста повећа као што слиједи:

I.

За унутрашњост: За сваки телеграм од 10 ријечи или испод 10 ријечи наплаћиваће се по 50 пара.

За сваки телеграм који има више од 10 ријечи за сваку ријеч по 5 пара.

II.

За иностранство, и то само за европски режим, изузев Турску и пограничне станице турске у Арбанији, — а по праву које чл. 27., § 2., и чл. 28., § 1., међународног телеграфског правилника даје свакој држави — преко до сада наплаћиване тарифе одређене међународним правилником за телеграме упућене у земље европског режима, наплаћиваће се још један додатак раван износу таксе која се плаћа за једну ријеч. Минимум таксе утврђује се на 1 перпер.

Европском режиму припадају све европске државе, а тако и Алжир, Тунис, Кавкаска Русија, Турска Азија, Сенегал и Мароканске Обале (чл. 21., § 2., међународног телеграфског правилника).

За Турску и пограничне станице турске у Арбанији, ма да и она спада у европски режим, ова се измјена неће примјењивати, већ ће важити и даље досадашња специјална тарифа.

III.

Ове измјене у телеграфској тарифи ступају на снагу 19. јануара (1. фебруара по н. к.) 1912. год.

П. т. број 691. — Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела. — 11. јануара 1912. год., на Цетињу.

— Његово Величанство Краљ Господар благоизволио је путем Своје Највише Милости повратити Спасоју Пилетићу, из Пилера, грађанска права, која је био изгубио по пресуди „Суда за суђење анархистичких злочина“ од 14. јуна 1908. год. број 511 ех 1908—В.—1907.—7.

Бр 220. Из Канцеларије Краљ. Министарства Правде, 12. јануара 1912. год. Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Величанство Краљ Господар отпутовао је данас за Петроград. На овоме путу Господара прате: г. г. Душан Греговић, министар спољних послова, бригадир Митар Мартиновић, шеф дворске војне куће, Славо Рамадановић, маршал Двора и потпоручник Митар Поповић.

— Његово Величанство Краљ Господар у недјељу је био отишао са Њеним Краљев. Височанством Књагињом Вјером на Ријеку, гдје се тад Краљевска Породица бавила, и у уторак у вече вратио се на Цетиње сам.

— Краљевска Породица, које је неколико дана провела на Ријеци, повратила се на Цетиње у петак изјутра.

— Њихова Краљ. Височанства Краљевић Насљедник и Књагиња Насљедница у недјељу су били на Тополици, одакле су се у уторак у вече вратили.

— Њихова Краљ. Височанства Краљевић Насљедник и Књагиња Насљедница у суботу изјутра отпутовали су са Цетиња у иностранство. Његово Височанство Краљевић Насљедник, праћен ађутантом г. Блажом Врбицом, отпутовао је за Софију, гдје ће присуствовати свечаности, која се приређује у част пунољества бугарског престолonasљедника Његовог Краљ. Височанства Бориса, а Њено Краљ. Височанство Књагиња Насљедница, праћена г. Мишом Поповићем, чланом Државног Савјета у пенсији, отпутовала је за Њемачку.

— У суботу као на дан рођења њемачког цара Његовог Царског Величанства Виљема у овдашњем њемачком посланству било је свечано примање, за које је вријеме пред посланством свирала војна музика. У име Двора честитао је г. бригадир Митар Мартиновић, шеф дворске војне куће, а у име Краљевске Владе г. д-р. Л. Томановић, предсједник Министарског Савјета и остала г. г. министри.

Питање рашко-призренског митрополита у Н. Скупштини

У једној од посљедних сједница наше Народне Скупштине повела се ријеч поводом кампање подигнуте противу избора и посвећења г. Д-ра *Гаврила Дожића* за рашко-призренског митрополита. Г. *Саво Вулетих*, народни посланик, прије прелаза на дневни ред упутио је о том усмено питање, које, као и одговор на исто министар спољних послова г. *Душана Греговића*, доносимо овдје у цјелини по скупштинским стенографским биљешкама.

Саво Вулетих: Ја се, господо, још не могу користити посланичким правом: да подносим Скупштини приједлоге, да упућујем министрима писмене интерпелације и питања и т.д., јер ми је, као што знате, мандат још оспорен, а богме не знам како ће се та ствар баш данас и свршити и хоћу ли уопште добито то право за ову сесију до евентуалног поновног избора, јер знате: сила Бога не моли. Зато хоћу да се овом приликом, а прије пријелаза на дневни ред, користим правом, које ми даје чл. 64. у вези с чл. 65. закона о пословном реду у Скупштини, тј. да упутим кратко усмено питање о једној акутној ствари.

Господо, недавно је у Васељенској Патријаршији изабран и хиротонисан за рашко-призренског митрополита наш земљак г. д-р Гаврил Дожић. Г. Дожић је наш Морачанин, а свршио је средњу школу и богословски факултет у Атини, (гдје је положио и докторат богословља), као питамац краљевине Србије и био је, до избора за митрополита, члан србијанске мисије у Цариграду.

Чим се је чуо глас, да је Дожић постао митрополитом подигла се противу њега грозна новинарска кампања у неким српским листовима, да би се човек томе чудио, па да је Дожић не знам ко, а не један млад, изображен и одлично васпитан Србин Црногорац, који је до сад еклатантно посвједочио своје српско родољубље у више прилика.

Као што се види, Дожић је претпостављен Богдану (у калуђерству Василију) Раденковићу, којег је била кандидирала за митрополита српска организација у Турској уз припомоћ званичне Србије.

Г. Раденковић је, како чујем, изображен Србин и добар патриота, али та својства не може нико одрећи ни г. Дожићу, који има једно преимућство више: што је свршио више богословске науке. Но како му драго — да је изабрат г. Раденковић, ја бих само у толико могао бити за то јечи, што г. Дожића лично познајем и и што ми је он лично пријатељ; али сматрао бих то лудошћу — да не речем што горе — кад би неко рекао у том случају, да је Српство изгубило нешто тијем, што је продро на избору Раденковић, а не Дожић, јер обојица су они добри Срби, који су своје животе својем роду посветили, а мислим да нам је најмање данас интерес, да се дијелимо на Црногорце, Србијанце, Старосрбијанце, Маћедонце итд.

Међутим упитајмо се, господо, зашто баш бијесне неке српске новине противу Дожићевог избора?.. Зато *и једино зато*, што је он Црногорац! То ме, господо, нервира, то ме вријеђа и то не као Црногорца, већ као Србина! Остајемо вазда исти, они стари несложни Срби и ако нам се Дамоклов мач у данашње вријеме толико већ примакао, да тек што нам није врат пресјечен!..

Но право рећи, господо, љутило ме па и не премного то новинарско млаћење,

јер што ли данас не пишу извјесни листови?! Али другаче ми је кад чух, да се аранжира и кампања у нашем народу у Старој Србији, да се он противи инсталацији Дожићевој у Призрену, и кад јутрос још прочитах, да је о том прије неколико дана поведена била ријеч у Народ. Скупштини у Биограду и да се мудри и у свакој прилици родољубиви министар спољних послова г. д-р Милован Миловановић изразио, да ће се „српска влада старати, колико до ње стоји, да народне жеље буду задовољене тј. да се митрополит Дожић не устолочи у Призрену, јер да она српска влада нема повјерења у Дожића зато, што он од ње није добио одобрење за кандидирање. Тако, господо, стоји у 2841. броју биоградског листа „Политике“, који је синоћ на Цетиње стигао. Ја се томе чудим и начудити се не могу и питам се: да ли је овако што могао рећи један мудри српски државник, један србијски премијер?! (Гласови: жалосно!).

Ја не знам да ли се је и у колико била ангажовала званична Црна Гора, да буде изабрат Дожић за рашко-призренског митрополита, јер у то питање није сам ни мало посвећен; али ако се је Црна Гора била и ангажовала за то, вјерујем да се није ангажовала за Дожића као за Црногорца, већ као за Србина — не из какве посебне црногорске политике већ из опште српске политике. Тако бар би требало да буде, *тако би морало бити*, јер ми не смијемо друкче радити! (Гласови: Тако је!). Али, господо, кад се овако изазивамо последице свршеног чина, ја сам за то, да се Црна Гора сва zaloжи, да — што се вели — учини и што може и што не може, да Дожић баш буде устолочен као митрополит у Призрену — *да друкче не може, да друкче не смије бити!* (Гласови: Тако је!). И ја стога тражим, господо, од нашег министра спољних послова, да овом или другом приликом даде декларацију у том смислу, да се изјасни, да ће се он, да ће се Црна Гора истински, најозбиљније заложити, да митрополит Дожић заузме своје мјесто у Призрену. (Гласови: Тако је!).

Да је случајно изабрат мјесто Дожића Раденковић или ма који други добар Србин — да да му се смета устолочење из Црне Горе као ово сад Дожићу из Србије, ја бих био први, који бих дигао свој глас противу таквог рада Црне Горе, јер не смије бити србијанске или црногорске националне политике, већ то мора бити општа српска политика и изрод је сваки онај, који ма чим отуд или одовуд или ма с које стране ствара раздор између двије братске краљевине, између двије српске узданице. (Тако је!).

Још ћу неколико ријечи са болном резигнацијом рећи у овом моменту.

Па море ми смо и Србија том нашом политиком далеко дотјерали! Ми као да се боримо о неку сверу утицаја и посебних интереса! Јадан нам интерес оваким радом! Зар не видимо како нећемо тим начином доћи „Онам' онамо за брда она“ — нећемо доћи у Призрен, но ће га други отети, као што нам јуче отеше Босну и Херцеговину и то отеће оне наше крајеве — Стару Србију и Македонију пошто наш елемент буде тамо уништен, јер га тамане с једне стране Турци и Бугари, а с друге стране Арнаути, докле се ми донкихотски боримо, као што рекох, о некакве свере утицаја!! Заиста, господо, никад згодније није било употребити оне ријечи из „Горског Вијенца“, које је наш друг г. Јоко Гојнић ономад с разлогом употребио, говорећи о нашој унутрашњој политици, а које гласе: „Великаши проклете им душе, распре сјеме посајаше горко, те њим српско племе отраваше“. Ако је икад цјелокупни српски народ имао да усклике тим ријечима неумрлог Његоша, данас је баш за то моменат!...

Чусте како се је изразио србијски министар спољних послова, ако је тачно у поменутом биоградском листу наведено из његовог говора оно, што сам мало-час дословце цитирао из тог листа, а читали сте ону грубу одмазду на то у пошљедњем броју официозуса наше владе „Цетињског Вјесника“! Е, ако овако значи служити општим српским интересима, не знам што значи не служити им!...

Ја као Србин устајем и овом приликом противу оваквог рада с обадвије стране и тражим санирање односа између нас и Србије, јер тек што нам није куцнуо пошљедни час, који нас затиче у међусобном односу, који је по мом мишљењу *гори но отворено непријатељство!!*...

Министар спољних послова Душан Греговић: Господо и народни посланици, с обзиром на сваког поштовања достојну особу г. митрополита Дожића, ја могу увјерити Народно Представништво, да се Краљ. Влада најозбиљније заузима за његово што скорпије устолочење у Призренској Митрополији. Но пошто је ово питање и сувише деликатно, ако је Народно Представништво вољно да се о њему поближе позабави, ја молим, да се ова сједница претвори у тајну. (Гласови: Вољни смо).

Затим је сједница претворена тајном и публика се удала из скупштинске зграде, а пошто је опет претворена у јавну и публика се повратила посланици. Вулетих је изјавио да је захвалан г. министру Греговићу на експликацији ствари о рашко-призренском митрополиту и да је задовољан одговором на његово питање о том.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Најновија Јирасекова драма. Алојс Јирасек, познати чешки писац, који је недавно славно своју шездесетогодишњицу, дао је своју најновију драму „Јан Хус“ чешком народном позоришту ради приказивања. „Јан Хус“ је рендент раније његове драме „Јан Жишка“, јер му сличи и исторички и по замисли и по техници. У овој новој драми има преко осамдесет лица тако, да у приказивању најјаче сцене учествују око 60 особа. За приказивање ове драме узете су нове декорације и нови костими.

Натјечај за Стаменковићеву награду. Српска Академија наука расписа је на граду од 1000 динара у злату из задужбине пок. Димитрија Стаменковића за најбоље популарно написан спис о једној од ових тема: о Српству и Српској Мисли, о отачаствољубљу, о вјери, о моралу и истини, о раду и прилежану, о чувању здравља. Писци могу изабрати коју хоће од ових тема и обрадити је у ком хоће облику књижевном. Такмичити се могу на првом мјесту нештампани оригинални списи, па тек нештампани преводи. Спис не може бити мањи од 8, ни већи од 16, штампаних табака. А подноси се Академији до краја септембра о. г.

Српско-Хрватски Алманах. У Биограду, под уредништвом госп. Д-ра Милана Ђурчина, изашао је Српско-Хрватски Алманах за 1911. год. Читав Алманах посвећен је идеји народног јединства Срба и Хрвата, а заступани су својим радовима главни наши радници на науци, књижевној критици и пјесми. У цјелини са сваког погледа заслужује најбољи пријем и препоруку.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Тимин Календар

За преступну 1912. г. Биоград стр. 75, цијена 1 динар.

Сјеменарска радња г. Т. Владисављевића у Биограду издала је ове године пригодан календар за своје муштерије. Календар је великог формата, пун одабраних чланака — поука — поглавито из области цвијарства и градинарства. Поучни дио тако је с одабраном садржином да читалац — привредник — може, кратко и јасно, наћи све потребно из дотичне гране са упутством и напутком о набавци сјемена, и начину рода. У календару на свом мјесту лијепо су пропраћени и мјесечни радови, као и велики број поучних биљежака и пословица, које ипак нијесу на одмет читаоцу. На крају календара додат је и богати илустровани ценовник сјемена са српским називима. Уз свако сјеме — биљку — изложене су њене добре стране, кад се сије и т. д. — управо кратко упутство. Ценовник је богат сликама и избором сјемена цвијећа, поврћа и др. тако, да ће привредник наћи све потребно. Г. Владисављевић обећава нам и привредни лист „Привреду“, која ће добро доћи нашем привреднику.

Сјеменарску радњу г. Владисављевића најтоплије препоручујем нашим привредницима — „свој своме“.

И. К. агр.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Одликотвани. Њег. Величанство Краљ Господар благоизволио је одликовати петим степеном Данилова ордена Јока Јоветића с Љуботиња, златном медаљом за ревност Риста Куслева, зубног љекара с Цетиња и сребрном медаљом за ревност Илију и Века К. Вукмировића с Цеклина.

Личне вијести. Обољели министри г. бригадир сердар Јанко Вукотић, министар војни и г. Филип Јерговић, министар финансија, оздравили су и потпуно се опоравили и отпочели су да долазе на дужност.

Бесједа с играчком. Наставници и ученици овдашње гимназије приредили су у свечаној дворници Владиног Дома на дан Св. Саве у корист фонда сиромашних ученика бесједу с играчком. Ова бесједа је врло лијепо била посјећена. Од стране Двора био је Њ. Краљ. В. Књаз Петар. Корненти дио, који се састајао из пјесме, музике, декламација и говора, с интересовањем и допадањем је пропраћен и послије тога настала је игранка, која је трајала до дубоко у ноћ. Том приликом

на каси је, крај улазница, пало доста прилога, као што су се неки уписали за добротворе фонда сиромашних ученика.

Годишња скупштина. Прво Црквено Пјевачко Друштво „Његош“ држаће своју годишњу скупштину у неђељу, на којој ће досадашња управа положити рачуна о своме раду и бити избор нове управе.

Дар ученицима. Г. Михајло Милановић, књијар и књижевник из Сарајева, послао је виши број примјерака његовог позоришног комада из српског сеоског живота у Босни, под насловом „Слатка сиротиња“, да се раздаду према увиђавности, те су деведесет примјерака тога комада послани управи државне велике гимназије, да их подијели ученицима о светосавској прослави.

Светковина у Подгорици. Пишу нам из Подгорице: Подгоричко Пјевачко Друштво „Бранко“, које од скора има срећу уживати високу заштиту Њег. Вишочанства Књаза Михаила, осветиће своју заставу 2. фебруара ове год. Дивна и по умјетничкој изрази и по богатству материјала застави набављена је још претпрошле године у част високог јубилеја Њ. Величанства Краља Господара, но непредвиђене околности ометале су њено освећење све до сада — кад друштво „Бранко“ навршује двадесету годину свога живота. Друштвена управа ријешила је да ове двије светковине споји са друштвеном славом — Срећења Господњег, те тако ова најстарија у нас ове врсте просвјетна установа на дан Срећења Господњег, 2. фебруара, празнује своје троструко славље. Нема сумње да ће ова лијепна светковина привући пажњу, учешће и помоћ свих пријатеља просвјете и српске пјесме, а ми вриједном друштву „Бранко“ желимо да својим радом на ширењу српске пјесме подигне свој углед на висину достојну прослављенога Бранка и узвишеног заштитника.

† **Лабуд М. Врбица.** Примамо из Херцег-Новог: Тијело преминулог у Спљету Лабуда М. Врбице стигло је 5. овог мјесеца парабродом у Херцег-Нови у пратњи удовице покојникове, троје дјеце и шуре пом. кап. ват. Милинковића, па је одавде одмах пренесено у манастир Савину. У петак, на Богојављење, у 3½ сата по подне био је погреб. Опјело и погреб извршили су прота Марко Поповић и игуман Милутин Радловић са још три свештеника. Погребу је присуствовао намј. савјетник и управитељ которског поглаварства Влад. пл. Будисављевић из Котора и велики број грађана и госпођа из Новог. Са покојником се над раком опростио Иван В. Поповић, главни уредник „Сарајевског Листа“ из Сарајева, који је дирљивим говором оцртао живот покојников. Иза тога је тијело покојниково положено у породичну раку с десне стране од улаза у манастир Савину. Нека је лака земља и покој души покојниковој

† **Кап. Мило Р. Вујовић.** Пишу нам из Трнова: Пред сами Божић преминуо је и предат матери земљи у свом родном мјесту уз многобројно учешће народа капетан Мило Радов Вујовић, стари ратник и опробани јунак.

Пок. кап. Мило родио се у новембру 1830. г. у селу Трнову (плем. Дупило). Уз своје стричеве и рођаке учествовао је први пут у боју Доњој Црници 1847. г., као и при другом освајању Жабљака 1852. г. гдје је и рањен био и под Годиње 1853. г. У овим бојевима, и ако млад, скренуо је своју пажњу и год. 1859, блаженопочивши Господар, Књаз Данило I. поставља га за капетана дунишког. Кад је чувени Осман Јука изгорио у Врањиву у својој кули са својом посадом, кап. Мило учествовао је са 70 Трновљана први пут као млади капетан. Г. 1862. у чувеном боју на Крњице кап. Мило био је на челу свога племена и ту до врхунца показао своју одважност, кад је на јуриш и на очиглед обије војске посјекао чувеног Хаџи Алаута, који је командовао бацибозуком да поможе Хасану и Мурату.

Кап. Мило учествовио је у свим бојевима 1862. г.: на Планиници, Русину—главицу, Плану, Каруч, Метризе и др. гдје је поред личног јунаштва доказао и вјештину доброг војсковође: „да учини и сачува“. Кап. Мило није ни потоње бојеве пропустио, већ је у чувеним бојевима на Велешу, Вучјем Долу, Бару и др. показао младост свога духа и одважност свог јуначког срца. За ратне заслуге Њ. В. Краљ одликовао га је Обилића медаљом, и орденима за ратове 1862. г. а за грађанске и III. степеном Данилова ордена и другима.

Колики је губитак смрћу његову најбољи је доказ писмо, којим је Њ. Кр. В. Насљедник Краљевић Данило благоизволио изразити за њим своје саучешће: „Тужна вијест, којом ми се обзанило, да је престало да куца једно јуначко и племенито срце, Краљу и Домовини вазда вјерно и одано, да нема више међу живима старог витеза и паметара Мила Р.

Вујовића — дубоко ме је потресла. Желим његовом пепелу мир, његовој племенитој души рајско насеље, његовом потомству здравље и утјеху, а јуначкој кући Вујовића желим да јој се множе онакви витезови, какав је био пок. кап. Мило Радов Вујовић.“

Кап. Мило служио је Домовину пуних 46 година, као племенски капетан и члан начелства на Виру на потпуно задовољство. — Као год што је истакнут у јунаштву, тако је био признат и поштован као правичан судија, што најбоље свједочи његово скоро пола вијека службовања. Њ. В. Краљ, кад га је у 1906. г. пензионисао, за његову дугу и ревносну службу одликовао га је III ст. Данилова ордена и златном медаљом. Ријетко памћење и умна бистрина уз његово поштење и истинитост, представљаше нам кап. Мило живу историју Црне Горе — али онакву, какву он само знаваше да оцрта јасну и пластичну са живим примјером пред очима. За губитком кап. Мила не жали само његова породица и његово племе, већ и сваки онај, који је имао прилике познати покојника.

Покој му души и вјечан спомен!

Умрла. Пишу нам из Подгоре, Црмнице: У Подгори је, 11. ов. мјесеца преминула и сјутра дан сахрањена Дафина Шћепанова Хајдуковић уз велико учешће народа из читавог племена, у ком је била поштована и омиљена као ријетко која стара жена. Умрла је у дубокој старости, имајући 7 синова и 3 кћери, а од овијех велики и разгранати подмладак од 48 чланова. У свима потоњим нашим ратовима и она је комором и храмом олакшавала напоре ратовања своје домаћини и синовима јој, али је побожност, неуморан рад и штедња, уз ваздашњу вјерност нарави била прва одлика ове честите старице, код које је губитак домаћина, у потоњем рату, само појачао истрајност у подизању порода и побољшању имања, и задовољна је била кад је прије коју годину успјела или да постане добротворним чланом школског фонда сиромашних ђака у Подгори или да мостић и бистријеру, као скромне споменике, за душу у племену оградити. — Бог јој души дао покоја!

Из Радничког Друштва. Г. Ристо Поповић, адвокат, у жељи да и видним знаком даде израза синовљег поштовања према свом добром оцу, заслужном старини, скоропреминилеме пону Видаку Поповићу, уписао га је за члана добротвора Цетињског Радничког Друштва поживиши друштвеној благајни сто перпера. Биљежећи са особитим задовољством овај примјерни поступак г. Риста, управа друштва има да са радошћу обзнани и други: приликом ране смрти Василије, узорне супруге г. Љубомира Ђиновског, шефа филијале Црногорске Банке у Подгорици, пријатељи г. Ђиновског и његови другови, чиновници Црногорске Банке и њен директор, да би успомену на њу трајно сачували, уписали су је за члана добротвора овог друштва, које им се свима најљепше захваљује.

ТЕЛЕГРАМИ

Дерна, 7. јануара. — Агенција Стефани саопштава, да су италијанске трупе наишле код ријеке Дерне на турско-арапску бусију, у којој је било око 300 бораца. Послије подуже борбе између непријатеља Турци и Арапи повукли су се, претрпивши јаких губитака. Италијани су том приликом отели повећу количину оружја и муниције.

Рим, 7. јануара. — Агенција Стефани јавља, да је један француски брод, на коме се налазило 29 турских официра и војника, а тако и сто и повећа количина муниције и оружја за Триполис, ухваћен од стране једног италијанског брода и поведен на острво Каљијари.

Рим, 7. јануара. — Агенција Стефани јавља: Француски брод „Мануба“, који је носио војску и муницију пут Триполиса, одмах је пуштен на слободу чим су се искрцали турски војници.

Рим, 7. јануара. — Према саопштењу агенције Стефани, италијански бродови су бомбардовали великом жестином Зонару. Бомбардовање је успјешно изведено, јер је порушена касарна, кајмакамов стан и сва утврђења.

Рим, 7. јануара. — Агенција Стефани саопштава, да је једна ита-

СЛИЈЕДИ ДОДАТАК

лијанска колона, која је ишла пут Гургареша, наишла на веома јаки отпор Турака. Ужасна је борба трајала цео дан, која се завршила побједом италијанске војске. У том окршају Италијанци су претрпјели приличних губитака, а Турци и Арапи великих.

Солун, 7. јануара. — У Јанини је констатовано 17 случајева колере од којих су 8 смртни; у Лоросу 12, од којих су 7 смртни, а епидемија се шири и међу трупима.

Цариград, 7. јануара. — Према једној депеши, која је стигла у министарство војно, Италијанци су бомбардовали Акабу на Црвеном Мору, али то бомбардовање није апсолутно проузроковало ни најмање штете.

Беч, 8. јануара. — Цар је усвојио оставку Томашића, бана Хрватске и Славоније.

Биоград, 8. јануара. — „Политика“ саопштава да су се преговори између српске и инглеске владе односно путовања Краља Петра у Лондон успјешно окончали. Краљ ће отпутовати у Лондон у почетку мјесеца марта.

Рим, 9. јануара. — Агенција Стефани саопштава, да је италијанско министарство иностраних дјела, упутило страним амбасадама и посланствима, које се налази у Риму, ноту, у којој наглашује, да је италијанска влада, узевши у обзир ратно стање с Турском, и базирајући се на норме међународног права, одлучила је да се блокира извјесни дио Црвеног Мора т.ј. у онолико у колико исто припада турској царевини. Бродови неутралних сила моћи ће проћи кроз канал, али пошто добију дозволу од врховног командата блокаса.

Триполис, 9. јануара. — Према вијестима Агенције Стефани, оаза Гаргареш је јуче успјешно заузета од стране италијанске војске. Губитак непријатеља био је велик и према самој изјави непријатеља они су имали 150 мртвих, од којих је једна трећина Турака а двије Арапа. Број рањених много је већи.

Биоград, 11. јануара. — Према саопштењу „Трибуне“, престолонаследник Александар услед неког неспоразума са министром војним одриче се звања главног инспектора војске.

Цариград, 11. јануара. — „Татнин“ публикује, да је борба код Гаргареша трајала 3½ сата и да су Италијанци били потиснути. У тој борби, која је била жестока, Италијанци су имали 50 мртвих и велики број рањених, а Турци су имали 18 мртвих и повећи број рањених.

Рим, 11. јануара. — Француски отпавник послова конференса је са Сан-Ђулијаном, од којег јетражио да се пуста на слободу турски поданици, који су се налазили на француској лађи „Мануби“ и који се сад налазе на острву Каљијари. Сан-Ђулијано ће сјутра одговорити по овом питању.

Цариград, 12. јануара. — Предсједник Скупштине, Ахмед Риза, наименован је за сенатора.

Цариград, 16. јануара. — Према вијестима из турског извора, Италијанци су покушали да бомбардују два порта близу Дерне и да искрцају војску, али жестоки отпор Турака и Арапа осујетио је тај нападај.

Триполис, 16. јануара. — Јуче је био јаки напад од стране Турака и Арапа на Гаргареш и Аинзару, али је тај напад био одбијен од стране италијанских трупа. Турски губитци велики су, а Италијаци су имали два мртва и осам рањених.

Званични огласи

ОГЛАС
Андрија Марков Ражнатовић из Зете, јавно се посљедњи пут својој породици назад три године из Бујенос Аиреса, те се моли свако, који би што знао о поменутом, да изволи што прије обавијестити ово Министарство.

№ 5045. Из канцеларије Кр. Министарства Иностраних Дјела, 13. децембра 1911. на Цетињу. 3,3

ОГЛАС
Душан Перишин Симоновић, сајција из Никшића, отишао је у априлу 1910 познано куд, те се моли сваки, ко би што о поменутом знао, да изволи обавијестити ово Министарство.

№ 5189 ex 1911. Из канцеларије Кр. Министарства Иностраних Дјела, 12. јануара 1912. на Цетињу. 1,3

Изашао је из Штампје
ДРЖАВНИ КАЛЕНДАР
Краљевине Црне Горе
за 1912. годину
Цијена му је 1 перпер.

Може се добити на Цетињу у књижарама: Мартиновића и Иванишевића и А. Рајвајна; у Подгорици у књижарама: Коста Кр. Станића и Рундо и Загора; у Никшићу у књижари Шпира Г. Лаковића; у Колашину у књижари Кујачића и Тошковића.

Цетиње, 12. јануара 1912,
Управа Државне Штампарије.

ОБЈАВА

У магазину п. т. одјељења могу се добити нижеозначене књиге, — службена издања истог одјељења, свака по цијени од 20 пара:

- 1) Правила о подјели послова у п. т. одјељењу;
- 2) Правила о подјели послова у п. т. станицама;
- 3) Привремени правилник за телефонску службу;
- 4) Правилник о чувању и надзору над телсгр. и телефон. линијама;
- 5) Правилник за возњу поштанским аутомобилима;
- 6) Правилник за шифере;
- 7) Правилник за разносаче;
- 8) Правилник за поштиљоне;
- 9) Правилник за поштоноше;
- 10) Тарифа за писмоносну службу; и
- 11) Таблица за претварање перпера и пара у франковну вриједност и обратно.

По цијени од 5 пара:
1) Телеграфска тарифа;
2) Поштански распоред;
3) Таблица израчунатијех телеграфских јех такса; и
4) Тарифа за упутничку службу;
— Номенклатуре поштанска и телеграфска, у тврдом повезу, могу се добити по цијени од по 4 перпера.

— П. т. број 14644. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 23. децембра 1911. на Цетињу. 2,2

Службени огласи

ОГЛАС
На основу извршне клаузуле Краљ. Обласног Суда Подгоричког, од 9. децембра 1911 год., број 7193—IV—1911—3182. — Износи се на јавну продају доље описана непокретност Петка И. Ђуровића из Ђуриоца, за исплату дуга Милутина М. Драговића из истог мјеста; — процијењена перпера 350 —

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог Суда, а за исту су одређена три рока и то: 29. јануара, 29. фебруара и 29. јуна 1912 год. од 9 прије до 4 сата послје подне. —

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће, али не испод 2/3 процјене, а на трећем року уступиће се понудиоцу највеће цијене. —

Лицитанти су дужни положити јемство 10% од процјене. —

Позивају се сви они, који на поменути непокретност полажу какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве потписатом суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:
„Дубравице“, 2/3 шљивљака; граници: од сјевера народским путем, југа и истока својином дужином, запада под стопком. —
Број 949. 302—1911.
У Доњем-Селу, 31. децембра 1911 год.
Капетански Суд,
кап. Н. Драговић.

ОГЛАС

На основу извршне клаузуле Краљ. Обласног Суда у Подгорици, од 14. децембра 1911 год., број 7278. IV—1911—3221.

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Ђура Ј. Булатовића, за измир дуга Радосава Р. Драговића, оба из Ђуриоца, а за исту одређена су три рока и то: 1. фебруара, 1. марта и 1. јуна т. г. у 9 сахати прије и 3 после подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процјене, а на другом хоће, али не испод 2/3 процијењене вредности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене. Лицитанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вредности.

Позивају се сви они, који на односној непокретности имају какво реално право, као и право прече купње, да се пријаве овоме суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:
3 1/8 оране земље у званом мјесту „Дубравице“, граници: од сјевера земљом Петра Р. Драговића, југа и запада дужином својином и нароцким путем, истока истом дужином својином.
Број 909. 287—1911.
Доње-Село, 2. јануара 1912 год.

Капетански Суд,
кап. Новак Драговић.
Р. 179, бр. 14, 1,1

ОГЛАС

У извршењу пресуде Краљ. Обласног Суда Подгоричког, од 21. октобра 1911 број 5650. IV—1911—1894. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Пунише С. Ђуровића из Грлица, за исплату дуга Ђоке Р. Гргуровића из Данилово-града, — процијењена перпера 825. —

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог Суда, а за исту су одређени три рока и то: 29. јануара, 29. фебруара и 29. јуна 1912 год. од 8 сати прије до 4 послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће али не испод 2/3 процјене, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене. —

Лицитанти су дужни положити јемство 10% процјене. —

Позивају се сви они, који на односн непокретност имају какво реално право као и сви они, који имају право прече купње да се пријаве потписаном Суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:
„Брегови“ рала 1/4 1/8 оранице у једном комаду граници се: од истока Панта П. Ђуровића, запада својином дужином, сјевера Илије Ђуровића, југа Баја Ђуровића.
Број 919. 197—1911.
Д-Село, 27. децембра 1911 год.

Капетански Суд,
Н. Драговић.
Р. 188, бр. 18, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Васа Сеферовића из Никшића, извршиће се 15. априла о. г., у канцеларији потписатог Суда од 2 до 5 сати послје подне.

Виђи оглас у 47. броју „Гласа Црногорца“. Број 1964. 1366—1911.

Никшић, 4. јануара 1912 г.
Општински Суд,
за предсједника, — судија,
Марко Слијепчевић.
Р. 48, бр. 15, 1,1

ОГЛАС

Ријешењем овог суда, од 26. пр. мј., број и ознака доњи отворен је стјечај над презадужену имовину Николе Ашика, родом из Скадра, а бив. оvd. трговца, те се овим позивају сви његови дужитељи, да се са својим потраживањима пријаве овом Суду најдаље до 1-ог априла 1912 год., јер послје тога дана нијаче потраживање неће бити уважено.

Број 2462. IV—1911—255.
У Ст. Бару, 20. децембра 1911 г.
Краљ. Обласни Суд,
предсједник,
Кр. С. Јаблан.
Р. 70, бр. 1019 ex 1911 г. 1,3

СТЈЕЧАЈ

Ријешењем овог суда од 26. пр. мј., број и ознака доњи отворен је стјечај над презадужену имовину Николе Ашика, родом из Скадра, а бив. оvd. трговца, те се овим позивају сви његови дужитељи, да се са својим потраживањима пријаве овом Суду најдаље до 1-ог априла 1912 год., јер послје тога дана нијаче потраживање неће бити уважено.

Број 2462. IV—1911—255.
У Ст. Бару, 20. децембра 1911 год.
Краљ. Обласни Суд,
предсједник,
Кр. С. Јаблан.
Р. 75, бр. 1019 ex 1911 г. 1,3

Трговачки огласи

ОБЈАВА. — Сходно § 6., а у вези § 37. Трговачког Закона, дајем јавности на знање, да сам моју радњу на Вир-пазару напустио г. г. Ристу браћи Станића у исто мјесто.

Те од данас по међу нама сачињеног уговора престаје бити моја фирма на Вир-пазару. Услед тога одбијам свз дуговинска потраживања од дана сачињеног уговора, са којим је била оптерећена моја фирма.

Подгорица, 29. децембра 1911 год.

Р. 70, бр. 10, 1,1
Бирам—Бег Османагић

ОБЈАВА. — У смислу § 5. Трговачког Закона објављујемо, да ћемо до сад вођену радњу на Вир Пазару под фирмом: Османагић и Станић од сада водити под фирмом:

РИСТО БРАЋА СТАНИЋ
Вир-Пазар, 28. децем. 1911 г. Р. 37, бр. 1020, 1,1
ОБЈАВА. — Према § 5. Трговачког Закона објављујемо, да држим овдје манифактурно-колонилу трговину разно, као и увоза и извоза под мојом фирмом:
Колашин, 2. јануара 1912 г.
Р. 30, бр. 25, 1,1
Ђорђе В. Станић

Приватни огласи

ИНДУСТРИЈСКО АКЦИОН. УДРУЖЕЊЕ У НИКШИЋУ

одржаће на дан 22. јануара 1912 г. у свом локалу на Бистрицу

III. Главну Скупштину Акционара

са овим дневним редом:

- 1) Избор перовође за вођење скупштинског записника и три акционара за потпис истог.
 - 2) Извјештај Управног и Надзорног Одбора о досадањем раду.
 - 3) Одобравање рада Управног и Надзорног Одбора и давање разрешница истом за досадањи рад.
 - 4) Избор 3 члана Управног Одбора из мјеста и 2 са стране.
 - 5) Избор 5 чланова Надзорног Одбора.
 - 6) Евентуални предлози и питања.
- Молимо г. г. Акционаре, да у што већем броју посјете Скупштину.
Никшић, 19. децембра 1911.
Индустриско Акцион. Удружење,
Предсједник,
кап. Мато Катурић.
Р. 107, бр. 1002, 2,3

ОБЈАВА
ЦРНОГОРСКА ПИВАРА „ОНОГОШТ“ У НИКШИЋУ

држаће на дан 27. јануара 1912 г. у 8 сати прије подне своју

III. Редовну Главну Скупштину

у просторијама своје канцеларије, са следећим дневним редом:

- 1) Избор перовође, за вођење скупштинског записника, двојице акционара за овјеровљење истог, и тројице акционара за бројење гласова.
 - 2) Извјештај Управног Одбора о раду Пиваре за г. 1911. и читање закључних рачуна са предлогом о подјели добитка.
 - 3) Извјештај Надзорног Одбора.
 - 4) О одобрењу закључних рачуна и предлога о подјели чистог добитка, као и давању разрешнице Управном и Надзорном Одбору за досадањи рад и рачуне.
 - 5) Измјена и допуна правила Пиваре.
 - 6) О грађењу депозитних магацина на Цетињу и у Подгорици и других грађевина.
 - 7) Избор чланова Управног Одбора.
 - 8) Избор чланова Надзорног Одбора.
- Моле се господа акционари, да у што већем броју изволе посјетити нашу скупштину.
Никшић, 1. јануара 1912. г.

Црногорска Пивара „Оногошт“
Подпредсједник,
кап. Ристо Бошковић.
Р. 150, бр. 5, 1,2

ПРВА НИКШИЋСКА ШТЕДИОНИЦА У НИКШИЋУ

извјештава своје акционаре да ће се 29. јануара о. г. у 9 сати прије подне одржати у штедионичком локалу

XII. Редовна Главна Скупштина

са овим дневним редом:

- 1) Избор перовође, двојице акционара за овјеру скупштинског записника и тројице акционара за бројање гласова.
 - 2) Извјештај Управног Одбора о раду Штедионицом у 1911. год. и читање закључних рачуна са приједлогом о подјели чистог добитка акционара I. и II. кола.
 - 3) Извјештај Надзорног Одбора.
 - 4) О одобрењу закључних рачуна и подјели чистог добитка акционара I. и II. кола и о давању разрешнице Управном и Надзорном Одбору за рад и рачуне у прошлој 1911. години.
 - 5) Избор Надзорног Одбора.
 - 6) Евентуални приједлози.
- Скупштини имају права присуствовати сви акционари I. II. и III. кола, те се моле да у што већем броју на Скупштину дођу.
Никшић, 2. јануара 1912.

Предсједник Управног Одбора
К. М. Катурић.
Р. 145, бр. 6, 1,1

ОБЈАВА
ЦРНОГОРСКА ПИВАРА „ОНОГОШТ“ У НИКШИЋУ

објављује овим, да је спустила цијену пиву и продаје га од 1. јануара 1912 г.

У санџицима по 50 боца од 7/10 П. 18—
„ 50 „ 6/10 „ 16—
„ 25 лит. по „ 8—
„ 50 „ 16—

„Сталним и сигурним потрошачима даје пиво на четворомјесечни почек уз повољне услове.
Никшић 1. јануара 1912.
Р. 75, бр. 5, 2,2

ОБЈАВА
ИНДУСТРИЈСКО АКЦИОН. УДРУЖЕЊЕ У НИКШИЋУ

држаће на дан 15. јануара 1912 год. у свом локалу на Бистрици, лицитацију за превоз пива из своје Парне Пиваре „Требијеса“ у правцима:

Никшић—Данилов-град,
Никшић—Подгорица,
Никшић—Плавница,
Никшић—Ријека,
Никшић—Цетиње,
Никшић—Колашин,
и повраћај празних суда обратно.

Ко жели горе означеног дана лицитирати, нека изволи тога дана присуствовати лицитацији.

Лицитанги морају имати по захтјеву и потреби Удружења довољни број добрих кара и коња, а у исто вријеме морају дати кауцију од 3.000 до 5.000 кр. у улогу, или акцијама, или непокретностима уз јемство, које Управа прими.
Никшић, 19. децембра 1911.

Управа Индустијског Акционарског Удружења.
Р. 103, бр. 1002, 2,3

„THE MUTUAL“

Животно осигуравајуће друштво у Њујорку

ОСНОВАНО 1842.

ЧИСТО ОБОСТРАНО

Извод из рачунских књига за 1910. годину¹⁾

А. Укупно пословно стање:

1. Имаовина	Перп.	2,827,118.703-94
2. Обавезе за рачун имаоца полица	„	2,292,831.886-39
3. Преостатак на рачун имаоца полица	„	497,370.405-02
4. Стање осигурања:		
а) 654.174 полица за један капитал од	„	7,224,068.878—
б) 10.647 полица доживотне ренте за год. ренту од	„	14,658.812-32
5. Приходи у 1910. години:		
а) наплата премија	„	265,722.653-61
б) наплата интереса и др.	„	149,207.543-55
6. Исплата осигураницима у 1910. год:		
а) за истекла осигурања и ренте	„	164,763.667-77
б) за дивиденде у 1910. години	„	60,710.505-50
7. Предвиђено за дивиденде за 1911. годину:	„	66,818.008-54

Б. Стање послова у Аустрији и Црној Гори.

1. Стање осигурања:		
а) 6931. полица за један капитал од	Перп.	63,419.875—
б) 15. полица на доживотну ренту од год. ренте од	„	18.761-81
2. Приходи у 1910. години:		
а) наплата премија	„	3,105.393-33
б) наплата интереса и др.	„	1,385.764-29
3. Исplate осигураницима у 1910. години:		
а) за истекла осигурања и ренте	„	1,201.057-05
б) за дивиденде у 1910. години	„	527.016-93
Резерва премија за пословање у 1910. години	„	21,836.292—

(За гаранцију последње своте, изузев зајма на полице, депоновано је код ц. кр. државне централне благајне у Бечу свота од перпера 19.634.352, која је свота за 1911. год. повећана на перпера 20.241.600, према умножењу полица)

Полице послје две године неоспорне а послје три године не пропадају.

Главна дирекција за Аустрију

Беч I. Körnthnerring № 2

Главно заступништво за Кр. Црну Гору

Цетинје.

¹⁾ Задочишло због нагомиланог рада.

П.п. број 34, 1-3

Продајем 600 боца бијелог и црног седмогодишњег вина. Боца од кила перпера 1.40 а од три кварта перпера 1.

Ст. Бар. Обратити се:
П. п. бр. 17, 1,3 **Савети Дабановић.**

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Пошто сам у Америци као радник тјелесно доста изнемогао, а материјално усљед нерада дошао у тешким приликама, то ме моја браћа Пољани и остали Црногорци, својом помоћи опремили и испратили до моје куће, — те немогу пропустити, и да им путем јавности не изјавим своју доживотну захвалност.

Списак оних, који су ми указали своју помоћ: Миливоје Фуштић перпера 100; Мирко Томовић перпера 85; Мирко Палевић, Филип Анђелић, Јагош Јакшић, Марко Шћепановић, Радуге Петровић, Иван Пејовић по перпера 50; Марко Јакшић перпера 40; Милутин Риандић, Милија Ракочевић, Петко Ракочевић по перпера 35; Радуге Томовић, Милинко Томовић, Стеван Мрдовић по перпера 30; Станко Жижич, Станко Ракочевић, Радивоје Бошковић, Лазар Томовић, Јован Томовић, Радван Палевић, Мијило Марковић, Радонца Видојевић, Милован Радовић, Млађен Радовић, Раде Крговић, Никола Зиндовић, Митар Зиндовић, Стеван Рабеновић, Зелен Дедеић, Јаков Дрљевић, Крсто Кујовић, Мијанло Танушковић, Мио Караџић, Петар Силијевевић, Милош Булатовић, Тодор Мујовић, Милутин Влаховић, Нешко Лакићевић, Драгоје Мијатовић, Баро Мартиновић, Секуле Обрадовић, Раде Булатовић, Радивоје Бојић по перпера 25; Вуко Одаловић, Миле Бојић, Стеван Кежевић, Секуле Булатовић, Петко Булатовић, Милија Булатовић, Кусо Мишић, Милосав Меденица по перпера 15; Радосав Јанковић, Петко Бакић, Миле Шћепановић, Богдан Јелић, Јован Вуксановић, Јаков Драговић, Ђуро Чогура по перпера 10; Мишо Караџић, Јован Караџић, Радван Горановић, Крсто Симоновић, Машан Лукић, Јован Вуисић, Бошко Булатовић, Алекса Весковић, Петар Вујовић, Саво Срдаковић, Бајо Нензић, Радуге Гвозденовић, Милути Жижич, Никола Шћепановић, Томо Вицић, Раде Крушак, Васиљ Јакшић, Милико Мандић по перпера 5; Васо Станишић, Урош Вујовић, Митар Потурак, Василије Стевовић, Петар Петровић, Милош Миловић, Милија Лабовић, Бошко Ракочевић, Мирко Булатовић, Ђуро Радугић, Рако Врбича, Којо Јовановић, Максим Симоновић, Милија Јовановић, Тодор Влаховић, Марко Оташевић, Митар Вукотић, Пуниша Радовић, Радонца Булатовић, Миливоје Чуровић, Рашо Чуровић, Крсто Секуловић и Петар Миловић по перпера 2-50. У све перпера 1837.50 пара. Цетинје, 8. јануара 1912.

Вазда благодарни:

Тодор А. Фуштић, из Поља.

И од моје стране, браћа Пољани и сви остали, који су удјеловали у помоћи овом сиромашу, — нека приме у срдани поздрав и брацко хвала. кап. **Блажо Анђелић**, народни посланик.

Р. 333, бр. 19, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Списко-Добротворно Друштво „Књаз Михаил Петровић“, из Америке, из својих хришћанских побожних осјећаја, а за здравље чланова Друштва, извољело је преко Његова Високопреосвјештенства г. Митрополита Митрофана, приложити Манастиру Острогу двије лијепе у сребро оковане целиваче иконе, које је вјештачки израдио г. Калуђеровић у Котору.

На ове лијепе дару — поред усрних молитава Богу и највишем Захумљанину Св. Василију Острошком: За здравље, срећу и сваки напредак чланова Друштва — овјем Управом Манастира изјављује Списко-Добротворном Друштву најтоплију благодарност.

Ман Острог, 14. децембра 1911.

У име Управе Манастира

Настојатељ:

Леонтије Нинковић

игуман.

Р. 90, бр. 26, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском неодољиве, доживотне туге и жалости, која нас снађе прераном смрћу нашег непрежаљеног сина, брата, унука и синовца

† Милоша Илијина Рогановића

који се послје кратког боловања пресели у вјечност, мјесеца септембра 1909 г., у Росарију Јужној Америци. У најљепшем цвијету свога живота 22 години. Неможемо пропустити да не изјавимо захвалност г. Алекси Пејовићу, који нас 15. новембра 1911 г., извести о смрти нашег непрежаљеног сина Милоша. А 19. нов., било је у Брестима показије нашег покојног Милошу, гдје су се купиле многобројне покајнице, не можемо пропустити да не изјавимо особиту вјечиту захвалност на писмени и телеграфска саучешћа.

Вјечито благодарни остајемо г. г. Бригадиру Милутину Николићу, заступ. ком. III-е дивизије; ком. Ђуру Јововићу, вр. дуж. ком. Никшићске бригаде; ком. сардару Марку Радовићу, вр. дуж. Вучеодолске бригаде; ком. Петру Томановићу; поручнику Марку Баковићу; поруч. Симоновићу и Драшковићу, учитељима: Милатовићу и Војводићу; писару кап. Килибарди.

Благодарни и захвални остајемо на личним саучешћима: г. г. ком. Периши Томановићу; поручнику Мићуновићу; батаљонском барј. Драгу Кривокапићу; барј. Шћепану Кривокапићу и Петровићу; перјанику Стевовићу, — који у великом броју од оба пола дођоше и с нама заједно драгог покојника ожалише и с тим нам жалост ублажише.

Захвални остајемо официру Бају Гардашевићу са Убљанима. Захвални остајемо г. ком. у пензији Марку Мићуновићу; поручнику Мићуновићу; оф. Анту Рогановићу, који с великом групом Трепчана дођоше и ожалише нашег покојника. Захвални остајемо г. г. капетанима: Балетићу, Дуки, Николи, Мојашу — Перовићима. Кап. писару Самарићу, Гишану Перовићу, Илији Батрићевићу, Лазару Сенијићу са Рудинама.

Тако особита хвала г. г. потпоручницима: Дамјановићу, Гардашевићу; оф. Вукотићу, Јовану Драшковићу, Драги Николићу, Бошцу Навићеву који с Бројанчанима дођоше и у нашој жалости учествоваше;

оф. Мићуновићу са Смрдушанима: Муси и Бају Биговићима, Алекси Кривокапићу са Цуцама. Пријатељима Крсту и Василију Килибардама са Тупањанима. Митру Војичићу, Ристу Чолаковићу са Риђанчанима. Ком. у пензији Пешикану. Кап. Симу Кривокапићима и браћи Рогановићима из Цуца.

Особита хвала кап. Дуки Перовићу на дирљивом говору одржаном међу покајницима.

Вјечито захвални остајемо г. учитељу Радонићу, Вуку Перовићу, Радвану Кривокапићу, Васу Томановићу, перјанику Марковићу, Јошу Јововићу, који са оба пола дођоше у више пута са нашом браћом Брестичанима и с нама заједно ожалише нашег драгог покојника.

Још једном свијема и сваком доживотна наша захвалност, који нам ма којим путем у овој нашој жалости саучешће указаше.

Брестике, 31. децембра 1911.

Ожалошћени: отац ком. **Илија**; мајка **Јована**; браћа: **Бошко, Ђорђија, Перко, Благота**; сестре: **Савета, Милица, Петрана, Радуга, Јаглика**; ђед, офицер **Саво**; баба **Петна**; стричеви: **Ђоко, Радван, Драго** са свом родбином.

Р. 390, бр. 3, 1,1

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти наше добре мајке

† Киће Видове Ђурашковић

која се пресели у вјечност 14. децембра ове године у 70. години живота. Изјављујемо нашу дубоку благодарност, браћи Црногорцима и Приморцима и осталим Србима, који се нађоше близу нас, који не поштеђеше труда да нашу покојницу попрате до вјечне куће, тако исто остајемо благодарни странцима од друге народности, који учествоваше у овој нашој жалости.

Особита захвалност **г. г. Kertscher** који положи вијенац на мртачки сандук наше покојнице. Такође остајемо захвални нашијема пријатељима, који положише вијенец на сандук као **Ђерђи Маринковићу** и **Браћи Поповићима**.

Египат Кајро, 19. децембра 1911.

Ожалошћени синови: **Мило** и **Марко В.** — **Ђурашковићи** с родбином. Р. 107, бр. 8, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом злог удеса изненадне смрти нашег никад незаборављеног брата, сина и братучеда

† Јована Кићунова Мартиновића

који као десетогодишњи мучни болесник, од проклете неизљечиве болијести епилепсије (падавице), у 35. години живота сврши самоубијством на освит Нове Године, одузев једним револверским метком под грло себи живот.

Света нам дужност налаже, што на првом мјесту доживотно захваљамо браћи Мартиновићима, који онако хитро долећаше на глас смрти покојникове и по обичају истог наредише.

Надаље нека је особита благодарност нашој браћи и пријатељима: Доњокрајцима, Ђеклићима, Умчанима, Бјелошима, грађанству вароши Цетиња обојег пола и Љубовичанима, као и браћи Бајицама, који у оноликој маси на дан погреб дођоше, те и драгог нам покојника веома искрено ожалише и до вјечне му куће попратише. Братска хвала нашем зету кап. Васу Мартиновићу на положеном вијенцу на одру покојниковом.

Срдчана благодарност свештенику Симу Мартиновићу на чинодјелству приликом погреб покојникове и учитељу Нику Мартиновићу, који са ђацима спровод увелича.

Такође остајемо благодарни свима нашим пријатељима, познаницима и сродницима, који лично, писмено или телеграфски узеше учешћа у жалости за нашим непрежаљеним Јованом.

Баице, 10. јануара 1912.

Ожалошћена породица: брат **Стево**, секр. Обл. Суда; мајка **Анђа**; сестра **Јосе** и братучеда **Јоке** с осталом родбином. Р. 194, бр. 27, 1,1

ЗАХВАЛНОСТ

Под притиском големих туге и жалости, која нас снађе смрћу нашег драгог брата, стрица и ђевера

† Бошка Ђурова Попиводу

перјаника,

који се пресели у вјечност 19. децембра пр., године. Том тужном по нас приликом указано нам је многобројно учешће, за чим смо дужни доживотно благодарити, — на првом мјесту Ђе-говом Краљ. Височанству Књазу Петру, који се приликом покојникове болести често пута распитивао за њега и нарочито шиљао г. д-ра Иличковића и наредио да му је на расположење све што му треба у тешкој болести, а особито нас је то утјешило, што је приликом погреб нашег покојника послан г. перјаник Никола Врбича.

Благодаримо г. ком. Ђузи Ђурашковићу, који је преко истог перјаника Врбиче изразио жаљење за пок. Бошка.

Захваљујемо г. г. љекарима: Матановићу и Иличковићу, који се својски трудише да покојника спасу. Хвала свештенику г. попу Перовану Божовићу, који над покојником опјело изврши, као и г. учитељу Радуги Милићу, који са ђацима спровод увелича.

Доживотно благодарност Оздринићима, на челу с капетаном Божом Вукотићем и војним капетаном Јованом Мићуновићем, као и Загарчанима, који у великом броју дођоше и нашег покојника ожалише. Особито смо доживотно благодарни нашим племенитима Бјелицама, који братски ожалише нашег драгог покојника и на покон хвала свима и свакоме, ко нам указа учешћа у нашој голомој жалости, те нам тим у неколико олакшаше тугу и жалост за драгим и добрим нашим покојником.

Љешев Ступ, 5. јануара 1912.

Ожалошћени: браћа: **Горчин** и **Лазар**; синови: **Милутин, Митар, Дрекале, Јагош, Милован** и **Крсто**; снахе: **Милица** и **Златана** и остала породица. Р. 245, бр. 21, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском неодољиве жалости, која нас снађе усљед смрти нашег никад незаборављеног брата, односно ђевера и рођака

† МИЛОША МОШТРОКОЛА

који се послје дужег боловања, на 21. ов. мјесеца пресели у вјечност, у најјачој мушкој снази — 46. години свога живота, чиме нас догробно утјешили. Неможемо пропустити, а да овим путем не изјавимо најдубљу благодарност.

Г. часним свјештеницима: Михаилу Јовићеву и Илији Ђурашковићу, који над покојником свети обред извршише; — г. д-р. Марулис, који не жаљаше труда, да би нашег миши покојника отргао из чељусти смрти; г. предсједнику Краљеву доживотна и незаборављена хвала и грађанству вароши Ријеке, који за вријеме болести покојника походише и онако га приликом смрти и погреб брачки ожалише и на смртном одру вијенац положише. — Понаособ хвала нашој браћи, пријатељима, кумовима, знајницима, Добрљанима, Ђеклићанима, Дујевљанима и околини вароши Ријеке, као и из Подгорине, који у оноликим групама дохиташе, те драгог нам Милоша брачки оплакаше и до вјечне куће испратилише. — Хвала г. Николи Брајовићу општ. чиновнику, који се на гробу са покојником онако дирљивим говором опрости. — Доживотна хвала свима оним, који нам телеграфским, писменим путем саучешће изјавилише.

Још једном нека је свима наша догробна благодарност на изјављеном саучешћу у нашој превеликој жалости.

Ријека, 29. децембра 1911 год.

Ожалошћени: брат **Бошко**; снаха **Милица** са осталом родбином. Р. 203, бр. 4, 1,1

† Блажа Маркова Пејовића

— фабриканта

који се послје дугог и тешког боловања 20. овог мјесеца пресели у вјечност, сматрамо за свету дужност овим путем изјавити вјечиту благодарност свијема и свакоме, ко ма којим путем учествова у овој нашој великој жалости.

Хвала нашим пријатељима с Љуботиња, као и грађанству вароши Ријеке, који на глас смрти покојникове дођоше и спровод увелича.

Братска и доживотна хвала нашој браћи Ђеклићанима, који не пожалише труда, како у болијести покојникове, тако и приликом погреб, него својски и братски у онако великом броју из свега племена похиташе, покојника ожалише и сачувавши и тиме нам олакшаше тешко бреме туге.

Управи овдашње основне школе, која са ђацима спровод увелича, као и свештеницима: Милу Јовићеву и Стеву Стијеповићу, који опјело извршише, доживотна хвала.

Особиту благодарност и признање дугујемо дивизијском љекару госп. д-р. Иличковићу, који се својски заузимаше, да покојника од смрти отргне и олакша му бреме тешке болијести.

Вјечита хвала свима, који нам писмено или телеграфски изјавилише своје саучешће и у опште свакоме, ко ма којим путем узео учешћа у нашој жалости.

Ријека, 24. децембра 1911.

У име породице и родбине: ожалошћени отац Р. 193, бр. 28, 1,1 **Марко Јоков Пејовић.**

Наша мила и непрежаљена

† Стане Михаилова Рајковић

послије кратког боловања испусти своју добру душу 23. децембра прош. год., у 93-ој години живота, а сачуваена уз многобројно учешће, својте и пријатеља 24. истог мјесеца.

Дубоку захвалност изјављујемо проту Крсту Матановићу, који са својом ђецом, попраи нашег родитеља до вјечне куће, и нашем рођаку Павлу Рајковићу, који оплака своју стрину и по обреду сахрани. Хвала свима онима, који било присуством на погребу; било саучешћем усмено или писмено у нашем болу узеше учешћа.

Косијери.

Ожалошћене шћери: **Марија, Стане** и **Јоко** с осталом родбином. Р. 91, бр. 29, 1,1